

@OCO_020

Liefdevolle zorg: government (of emotions) by infographic,
gaan we dit binnenkort ook zien in het onderwijs?

10:59 - 11 feb. 2015

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Waardigheid en trots

Liefdevolle zorg. *Voor onze ouderen.*

Privacy en leerlinggegevens, hoe zit dat?

Welke belangen en regels werken op elkaar in als er gezondheidsinformatie nodig is voor passende ondersteuning voor een leerling?

Het onderwijs is gebonden aan bekostigingsregels. Ouders zijn gebonden aan de Leerplichtwet en de algemene opdracht uit het Burgerlijk Wetboek om zorg te dragen voor veiligheid en ontwikkeling van hun kind.

Hoofdprincipe in de Wet Bescherming Persoonsgegevens is (zorgvuldigheid m.b.t.) het 'doel' van de verwerking van de persoonsgegevens in relatie tot het belang van betrokkene.

Katinka Slump: „Privacy is het recht om te veranderen.“

Wat zegt het Samenwerkingsverband over privacy?

PRIVACYREGLEMENT

Samenwerkingsverband VO Amsterdam - Diemen, datum uitgave: Januari 2015

Deze [persoons]gegevens zal het samenwerkingsverband ontvangen van de school die een leerling aanmeldt in het kader van een verzoek om

- extra ondersteuning (voor het toekennen van een ondersteuningsarrangement,
- voor advies inzake extra ondersteuning
- of voor het beoordelen van de toelaatbaarheid van een leerling tot het (voortgezet) speciaal onderwijs).

Dit kan een **ingeschreven dan wel een aangemelde leerling** zijn.

Voor samenwerkingsverbanden bevatten de artikelen 18a lid 13 Wpo en *artikel 17a lid 14 WVO* de grondslag voor verwerking van gezondheidsgegevens.

Aan derden, behalve de bevoegde gezagsorganen van de betrokken scholen (de aanvragende en de plaatsende school), mogen deze gegevens niet worden verstrekt.

Wat zegt de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)?

Lid 14, Artikel 17a. Samenwerkingsverbanden, WVO

Het samenwerkingsverband is bevoegd zonder toestemming van degene die het betreft persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in *artikel 16 van de Wet bescherming persoonsgegevens* te verwerken met betrekking tot leerlingen, voor zover dit noodzakelijk is voor de uitoefening van de taken, bedoeld in het zesde lid, onderdelen b tot en met d [b=toewijzen ondersteuningsmiddelen, c=toelaatbaarheid pro/lwoo/vso, d=advies over ondersteuningsbehoefte]. Het samenwerkingsverband verstrekt de gegevens, bedoeld in de eerste volzin, niet aan derden, met uitzondering van het bevoegd gezag van de school waar de desbetreffende leerling is aangemeld of ingeschreven.

Het samenwerkingsverband bewaart de gegevens op een plaats die uitsluitend toegankelijk is voor het samenwerkingsverband en de deskundigen, bedoeld in het twaalfde lid.

Noot uit privacyreglement SWV: Het begrip gezondheid dient ruim te worden opgevat en omvat alle gegevens die de geestelijke of lichamelijke gezondheid van een persoon betreffen. Ook gegevens over IQ en sociaal-emotionele problematiek vallen onder het begrip gezondheid.

Zorgplicht

Aangemeld of ingeschreven = zorgplicht passend onderwijs

Strikt genomen heeft school volgens Art 17a WVO het recht, in kader onderzoek bij aanmelding of school noodzakelijke ondersteuning kan bieden, om gegevens over gezondheid zonder toestemming te 'verwerken' zonder toestemming van de ouders. De school doet daarvoor navraag bij het Samenwerkingsverband, niet de ouder. Het blijft wel verstandig om akkoord te vragen t.b.v. het vervolgtraject en om schadelijke fouten in de verwerking te vermijden. Opvallend is wel dat in Art. 27 WVO staat dat het bevoegd gezag bij het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte ouders vraag naar gegevens m.b.t. stoornis of handicap; niet geven van gegevens is ook een vorm van geen toestemming geven.

Schoolwisseling = instemming ouders voor gegevensuitwisseling nodig

Lid 7 Art. 103b WVO bepaalt dat het bevoegd gezag een verklaring van instemming bewaart van de ouders (of leerling >16jr) voor gegevensuitwisseling bij in- en uitschrijving. Dat impliceert voorafgaande instemming, zowel bij een vrijwillige schoolwisseling als bij een verwijdering. Dit artikel verwijst naar de AMVB 'Besluit uitwisseling leer- en begeleidingsgegevens' in relatie tot gebruik persoonsgebonden nummer.

Wat staat er dan in art 16 WBP?

De verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, **gezondheid**, seksuele leven, alsmede persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging is **verboden behoudens het bepaalde in deze paragraaf**. Hetzelfde geldt voor strafrechtelijke persoonsgegevens en persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag.

Wat voor uitzonderingen staan er dan in 'deze paragraaf'?

Wat zijn dan de uitzonderingen volgens WBP (1/2)?

Art 17, geloof alleen van toepassing indien grondslag een rol speelt.

Art 18, ras alleen voor positieve discriminatie (mits betrokkene geen bezwaar maakt)

Art 19, politiek alleen politieke organisaties

Art 20, lidmaatschap vakbond alleen vakbond zelf

Art 22, strafrecht

Art 23, uitzonderingen

- toestemming gegeven
- door betrokkenen zelf openbaar gemaakt
- vaststelling, uitoefening of verdediging recht
- bescherming vitale belangen betrokkenen zonder dat vragen uitdrukkelijke toestemming mogelijk is
- volkenrechtelijke verplichting
- zwaarwegend algemeen belang
- College of ombudsman
- onderzoek

Wat zijn dan de uitzonderingen volgens WBP (2/2)?

Art 21, gezondheid

lid 1

- A. **behandeling** door hulpverleners, instellingen of voorzieningen voor gezondheidszorg of maatschappelijke dienstverlening
- B. verzekering
- C. **scholen bij speciale begeleiding van leerlingen of bijzondere voorzieningen ivm met gezondheidstoestand** (*vraag: betreft dit alleen speciaal onderwijs, passend onderwijs of alle leerlingzorg?*)
- D. reclassering
- E. i.v.m. uitvoering vrijheidsstraffen
- F. pensioenregeling, arbeidsreïntegratie, arbeidsongeschiktheid

lid 2 geheim, tenzij verplichting of noodzaak tot mededeling aan andere bevoegde

lid 3 **goede behandeling of verzorging** betrokkene (lees: binnen de instelling)

Tussenvraag

Betrekken scholen altijd SWV bij ondersteuningsvraag of bellen ze liever collegaschool voor invulling zorgplicht?

En worden vragen dan geanonimiseerd voorgelegd?

Geneeskunde

Behandelrelatie

Is er een behandelrelatie tussen degene die de gegevens verwerkt en betrokkene?
Behandelaar moet verifiëren of gegevens rechtmatig (met toestemming) zijn verkregen.

Blokkeringsrecht

Betrokkene krijgt gegevens eerst en mag verder doorgeven blokkeren.

Verzuimbegeleiding

Alleen doorgeven reïntegratiemogelijkheden, geen inhoudelijke medische gegevens.

Ja!

Ja, er mag veel, maar je hebt elkaar nodig, dus verstandig elkaar mee te nemen.

Bovendien, als er nog geen gegevens zijn is toestemming nodig van ouders voor (medisch/psychologisch) onderzoek. Ook toestemming nodig van ouders voor delen informatie van door ouders ingeschakelde behandelaars.

Tip:

investeer in vertrouwen door samen te werken met door ouders gekozen behandelaars.

Vraag:

Hoe zit het met de 'onafhankelijkheid' van de professional die onderzoek doet of advies uitbrengt?

Boem is ho, procedures!

Geschillencie Passend Onderwijs

Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring

Interessante parallel: Analyse tuchtrechtspraak informatie uitwisseling in verband met (vermoedens van) kindermishandeling

Afweging tussen privacy schending en het doen van een melding bij het AMK en de Raad
=> *parallel: eigen initiatief*

Afweging tussen privacy schending en het op verzoek van het AMK of de Raad verstrekken van informatie in verband met een onderzoek naar kindermishandeling
=> *parallel: op verzoek*

Inhoudelijke eisen die worden gesteld aan de informatie die in verband met een vermoeden van kindermishandeling wordt verstrekt.

=> *parallel: hoe wel en niet?*

Doen van melding

...doorbreken beroepsgeheim om (vermoeden van) kindermishandeling te melden gerechtvaardigd kan worden door een beroep op een zogeheten conflict van plichten...

De wetgever heeft dit bekrachtigd met een meldcode die ook binnen het onderwijs geldt. Het stappenplan van de meldcode leidt beroepskrachten door het proces vanaf het moment dat bij hen een vermoeden ontstaat van kindermishandeling tot aan het besluit over het al dan niet doen van een melding. Eerdere versie meldcode alleen melding bij 'gewetensnood', nu melding bij 'reële kans op schade'.

Stappen Meldcode:

1 onderzoek / 2 advies veilig thuis en collega(s) / 3 gesprek betrokkenen / 4 overleg professionals / 5 monitoring of melding

Vragen:

- Kan deze verandering verklaard worden door verschuiving van curatief naar preventief beleid?
- Advies vragen aan vertrouwensarts AMK, moet (binnen KNMG) anoniem. Is er in onderwijs een parallel?
- Collegiale consultatie, bij mede-behandelaars hoeft niet anoniem, bij overigen wel. Waar ligt de grens voor anoniem navraag doen in onderwijs?

Gesprek met ouders i.v.m. stap 3 meldcode

Tenzij acuut gevaar (bel 112!) altijd voornemen melding met beide ouders bespreken. Ook indien behandelaar zich 'geïntimideerd' voelt, dan 'veilige' setting zoeken. Doel is toestemming ouders voor melding, maar toestemming is niet noodzakelijk, professional maakt daarna eigen afweging.

Vragen:

Wat heeft een school nodig om een 'moeilijk gesprek' te kunnen voeren met ouders?

Komt het voor dat een ouder het niet eens was met ingezette route en onderwijsprofessional toch eigen afweging maakt?

Informatie verstrekken op verzoek

- Check of ouder toestemming heeft gegeven.
- Leg mondeling akkoord ouders schriftelijk vast.
- Indien geen toestemming ouders, beoordeelt hulpverlener zelf noodzaak leveren gegevens en legt overwegingen daarbij vast.
- Indien hulpverlener besluit gevraagde informatie niet te leveren, motiveer dan afweging.

Eisen [tuchtcolleges] aan informatieverstrekking (1/3 proces)

- Zo mogelijk schriftelijk antwoord geven op vragen van AMK of Raad;
- Bij voorkeur alleen antwoord geven op vragen naar feiten;
- Verstreckte informatie accorderen voordat deze door de Raad of het AMK in het dossier wordt vastgelegd;
- Niet meer informatie verstrekken dan nodig is gelet op de vraagstelling;

Eisen [tuchtcolleges] aan informatieverstrekking (2/3 objectief)

- Onpartijdigheid bewaken;
- Informatie verstrekken op basis van eigen waarnemingen en bevindingen;
- Conclusies alleen als ze volledig en eenduidig uit de feiten zijn af te leiden;

Tweet @OCO_020 29 sep. 2014

Waarnemingen en feiten lopen vaak door elkaar bij zorgmelding, sneeuwbaaleffect leidt tot onterechte uithuisplaatsing, zegt @FeinerReinier

Vraag:

Lopen waarneming en feiten ook wel eens door elkaar bij ondersteuningsvragen in het onderwijs?

Eisen [tuchtcolleges] aan informatieverstrekking (3/3 valkuilen)

- Wordt ook informatie gegeven over een gezinslid of een (ex) partner, dan ook de over hem gegeven informatie bij hem checken en hem bij de informatieverstrekking betrekken;
- Geen waardeoordelen over eigen patiënten geven en evenmin over gezinsleden of (ex)partners;
- Binnen het eigen deskundigheidsterrein blijven;
- Geen woorden kiezen die dichtbij een diagnose liggen als deze diagnose niet gesteld is en/of als de hulpverlener niet over de deskundigheid beschikt om de diagnose te stellen.